

PAPIESKI INSTYTUT STUDIÓW KOŚCIELNYCH

Zespół nr 39

**Spuścizna Jana Hoppego
1956-1968 [-1972]**

Inwentarz

Opracowała dr Lidia Potykanowicz-Suda

Warszawa 2025

Wstęp

Jan Władysław Hoppe urodził się 27 grudnia 1902 r. w Skierniewicach. W czasie I wojny światowej został ewakuowany do Rosji. W 1918 r. wrócił do kraju i rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. W 1920 r. wziął udział jako ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej. Po jej zakończeniu zaangażował się w działalność związków zawodowych. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Rady Okręgowej Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych, a następnie sekretarza centrali tej organizacji. W 1928 r. został redaktorem naczelnym pisma „Pracownik”. Po powołaniu w 1927 r. Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem pełnił funkcję kierownika referatu społecznego w jego Sekretariacie Generalnym. Od 1930 r. był aktywnym członkiem grupy radykalnych piłsudczyków skupionych wokół tygodnika „Jutro Pracy”, które z czasem przekształciło się w środowisko polityczne. W latach 1935-1938 pełnił mandat poselski sprawując przy tym funkcję sekretarza Prezydium Sejmu oraz Komisji Prawniczej. W 1938 r. związał się ze Stronnictwem Pracy (SP). Od początku okupacji niemieckiej włączył się w działalność konspiracyjną pełniąc m.in. funkcję wiceprezesa organizacji Unia, a później wiceprezesa SP i redaktora „Kurieru Społecznego” (pismo konspiracyjne SP). W marcu 1945 r. został aresztowany przez NKWD i wywieziony do ZSRR, skąd powrócił w listopadzie 1947 r. W lutym 1949 r. ponownie aresztowany, a następnie skazany w procesie działaczy SP związanych z „Tygodnikiem Warszawskim” na karę dożywotniego więzienia. W 1956 r. w ciężkim stanie zdrowia opuścił więzienie. Dwa lata później został zrehabilitowany. Zmarł 18 lutego 1969 r. w Warszawie. Spoczął na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Przechowywana w Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych spuścizna po Janie Hoppym jest niewielka i obejmuje głównie materiały osobiste. Całość dokumentacji ułożono rzeczowo-chronologicznie. Opracowany zespół liczy 6 jednostek archiwalnych, co stanowi ok. 0, 04 mb. akt i obejmuje on lata 1956-1968 [-1972]. Występujące w spuściźnie pojedyncze posteriora z lat 1969-1972 dotyczą informacji o śmierci i publikacjach na temat aktotwórcy.

Bibliografia:

Braun J. Popiel K., Sieniewicz K, *Człowiek ze spiżu*, Wrocław 1987.

Hoppe J., *Wspomnienia Przyczyńki Refleksje*, Londyn 1972.

Łętocha R., *Pro societas. Jan Hoppe – polityk, społecznik, człowiek idei* <http://nowyobywatel.pl/2012/04/13/pro-societas-jan-hoppe-polityk-spolecznik-czlowiek-idei> [dostęp:19.06.2025].

Sygn.	Tytuł	Daty	Opis j. a.
1	Życiorys oraz portret i fotografia Jana Hoppego	1969	luzy, maszynopis, rysunek, fot. , pol., k. 4
2	Informacje dotyczące zwolnienia z więzienia i rehabilitacji Jana Hoppego: m.in. postanowienie sądu, wnioski o odszkodowanie, zaświadczenie, artykuły prasowe	1956-1958	luzy, druk, maszynopis, rękopis, pol., k. 9
3	Korespondencja Jana Hoppego	1958-1968	luzy, druk, rękopis, pol., k. 3
4	Maszynopis prawdopodobnie pracy literackiej Jana Hoppego [brak tytułu]	brak daty	luzy, maszynopis, pol., k. 30
5	Materiały odnoszące się do śmierci Jana Hoppego: listy z kondolencjami, wspomnienie pośmiertne, nekrologi	1969-1970	luzy, druk, rękopis, pol., k. 12
6	Informacje dotyczące publikacji o Janie Hoppym	1970-1972	luzy, maszynopis, rękopis, pol., k. 4

Ogólna liczba pozycji: 6

Warszawa 2025

dr Lidia Potykanowicz-Suda